

LEGE

cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, Nr. 82-84, art. 270), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Preambulul legii se expune în următoarea redacție:

„Prezenta lege:

- transpune art. 1 și Anexa I, secțiunea A din Regulamentul (CE) nr.116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiunea codificată), CELEX: 32009R0116, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 39/1 din 10 februarie 2009;

- transpune parțial (transpune art. 1-6; art. 8-12; art. 14, art. 16 și art. 17) Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare), CELEX:32014L0060, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.”

2. Articolul 1 al legii se completează după textul „, restaurării” cu textul „recuperării, restituirii”.

3. Articolul 2 se completează cu literele j) – q) cu următorul cuprins:

„j) bunuri culturale mobile pasibile de a fi restituite – fac parte, după caz, din:

1. patrimoniul cultural național mobil al Republicii Moldova, fiind clasate înainte sau după ce au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova;

2. patrimoniul cultural mobil al unui stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu legislația statului respectiv, fiind clasate în această categorie înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene;

3. colecțiile publice care fac parte din inventarele muzeelor, arhivelor, fondurilor bibliotecilor, cultelor religioase și ale instituțiilor eclesiastice din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene definite ca publice potrivit legislației Republicii Moldova sau a respectivului stat al Uniunii Europene;

k) scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriului unui stat –

1. orice scoatere de pe teritoriului Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene cu încălcarea legislației în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil;

2. nereturnarea bunului cultural mobil la sfârșitul perioadei unei scoateri temporare legale sau orice altă încălcare a uneia dintre celelalte condiții ale acestei scoateri temporare;

m) stat solicitant - Republica Moldova sau orice stat membru al Uniunii Europene al cărui bun cultural mobil a fost scos ilegal de pe teritoriul său;

n) stat solicitat - statul, pe teritoriul căruia se găsește un bun cultural mobil, care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui alt stat;

o) restituire - returnarea bunului cultural mobil pe teritoriul statului solicitant;

p) posesor al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene – persoana fizică sau juridică care exercită, în mod voit, stăpânirea de fapt asupra bunului cultural mobil, în numele său;

q) deținător al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene – persoana fizică sau juridică care exercită, în mod voit, stăpânirea de fapt asupra bunului cultural mobil, în numele altcuiva.”

4. Denumirea Capitolului VII va avea următorul cuprins: „Capitolul VII
SISTEMUL NAȚIONAL DE PROTEJARE, RECUPARE ȘI RESTITUIRE
A PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL MOBIL”.

5. La Articolul 22:

- în denumire după cuvintele „sistemului de protejare” se va completa cu cuvintele „, recuperare și restituire”;

- alineatul (4) se completează după textul „în valoare,” cu cuvintele „recuperării și restituirii”

- la alineatul (4¹), textul „evidenței și circulației” se substituie cu cuvintele „evidenței, circulației, recuperării și restituirii”

6. Se completează cu articolele 23¹ și 23² cu următorul cuprins:

„Articolul 23¹. Atribuțiile Ministerului Culturii în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil

(1) Ministerul Culturii își exercită atribuțiile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil direct sau prin autoritățile administrative subordonate.

(2) Atribuțiile de bază ale Ministerului Culturii în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil sunt următoarele:

a) notifică autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la recuperarea bunurilor culturale mobile ce au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova;

b) notifică autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la descoperirea bunurilor culturale mobile pe teritoriul lor și la existența unei bănueli rezonabile pentru a presupune că respectivele bunuri au fost scoase ilegal de pe teritoriul lor;

c) contribuie la procesul de securizare și conservare a bunurilor culturale mobile, care au fost scoase ilegal de pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene;

d) îndeplinește rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul solicitant în ceea ce privește restituirea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, cu condiția că statul solicitant și posesorul sau deținătorul își exprimă acordul în scris sau printr-un alt mijloc prevăzut de lege.

(3) Ministerul Culturii va lua toate măsurile necesare pentru a preveni orice neexecutare sau executare necorespunzătoare a procedurii de restituire a bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

(4) Ministerul Culturii ia măsuri pentru restituirea către statul solicitant al bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul acestuia, precum și pentru efectuarea de către statul solicitant a plății despăgubirilor acordate de instanța de judecată, posesorului sau deținătorului de bună-credință, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.

(5) Ministerul Culturii ia măsuri pentru revenirea în țară a bunurilor culturale mobile care au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și pentru efectuarea de către Republica Moldova a plății despăgubirilor acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului de bună-credință a bunului, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.

Articolul 23². Atribuțiile Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil

(1) Serviciul colaborează cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene în scopul localizării și restituirii bunurilor culturale care au fost scoase ilegal teritoriul Republicii Moldova, conform legislației naționale și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Serviciul asigură cooperarea și consultarea autorităților competente ale Republicii Moldova în domeniul restituirii bunurilor culturale, îndeplinind următoarele sarcini:

a) intervine pe lângă autoritățile competente ale Republicii Moldova, la cererea statului solicitant, pentru a căuta un anumit bun cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul statului solicitant și de a identifica posesorul și/sau deținătorul acestuia. Această cerere va cuprinde toate informațiile necesare pentru a facilita căutarea, în special cele, privind localizarea efectivă sau prezumată a bunului;

b) cooperează cu autoritățile competente ale statului solicitant în verificarea dacă bunul în cauză constituie un bun cultural mobil, cu condiția ca verificarea să fie efectuată în termen de șase luni de la data notificării prevăzute de prezenta lege. Dacă această verificare nu este efectuată în termenul prevăzut, prevederile prezentei legi nu se mai aplică;

d) asigură, în cooperare cu statul solicitant, întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru conservarea materială a bunului cultural mobil;

e) prezintă, odată la cinci ani, Ministerului Culturii un raport privind recuperarea și restituirea patrimoniului cultural național mobil.

(3) Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.

(4) Schimbul de informații între Serviciu și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene se va realiza în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal.

(5) Serviciul va asigura ca toate informațiile, care au făcut obiectul unei proceduri de restituire a bunurilor culturale, să fie prelucrate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.”

7. Denumirea Capitolului VIII va avea următorul cuprins: „RESTITUIREA BUNURILOR CULTURALE MOBILE SCOASE ILEGAL DE PE TERITORIUL UNUI STAT MEMBRU AL UNIUNII EUROPENE”.

8. Articolele 27 și 28 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 27.** Cererea de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale

(1) Dacă la faza de urmărire penală, se constată existența unei bănuieli rezonabile că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, organul de urmărire penală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat, în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003 și Legii cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371/2006.

(2) Restituirea bunului cultural mobil se soluționează în cadrul procesului penal în condițiile Codului de procedură penală.

Articolul 28. Cererea de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Orice stat membru al Uniunii Europene poate cere Republicii Moldova, în condițiile Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și a posesorului sau deținătorului unui bun cultural mobil determinat.

(2) Cererea trebuie să cuprindă următoarele:

a) descrierea bunului cultural mobil, care face obiectul cererii și raportul de expertiză, întocmit de către un expert acreditat de către autoritățile competente, care confirmă că bunul cultural mobil este pasibil pentru clasare sau clasat în una dintre categoriile patrimoniului cultural național mobil;

b) declarația autorităților competente ale statului solicitant, conform căreia bunul cultural mobil a fost scos ilegal de pe teritoriul acestuia.

c) informații cu privire la localizarea efectivă sau prezumtivă a bunului cultural mobil.

(3) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit, Ministerul Justiției sau după caz Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului.”

- Se completează cu articolele 28¹ – 28⁷ cu următorul cuprins:

„**Articolul 28¹.** Verificarea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Statul membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului cultural mobil descoperit, are dreptul de a verifica dacă bunul respectiv este un bun cultural mobil, în termen de șase luni de la data comunicării notificării prevăzute la art. 27 alin. (1) și, după caz, la art. 28 alin. (3).

(2) Verificarea nu poate fi realizată dacă statul membru al Uniunii Europene interesat nu depune cererea de restituire în termen de un an de la data la care a luat cunoștință despre locul unde se află bunul cultural și despre identitatea posesorului sau deținătorului, în condițiile prezentei legi.

Articolul 28². Depunerea cererii de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Cererea de restituire a bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este depusă de statul solicitant împotriva posesorului sau deținătorului bunului cultural mobil, în condițiile Codului de procedură civilă.

(2) Cererea de restituire prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele documente:

a) descrierea bunului care face obiectul cererii de restituire;

b) raportul de expertiză, întocmit de către un expert acreditat de către autoritățile competente;

c) declarația conform căreia bunul care face obiectul cererii de restituire este un bun cultural mobil;

c) declarația autorităților competente ale statului solicitant, conform căreia bunul cultural a părăsit ilegal teritoriul său.

(3) Dacă la data la care este formulată cererea de restituire, scoaterea de pe teritoriul statului solicitant a bunului cultural mobil nu mai prezintă caracter ilicit, acțiunea este respinsă ca fiind inadmisibilă.

Articolul 28³. Competența instanței de judecată în materie de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul cererii de restituire este un bun cultural mobil și că scoaterea de pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene are caracter ilegal, în sensul și condițiile art. 2, această cerere se depune în condițiile Codului de procedură civilă.

(2) În condițiile alin. (1), instanța hotărăște acordarea unei despăgubiri echitabile posesorului bunului cultural, după caz, și instituției specializate care a efectuat măsurile de conservare. Acordarea despăgubirii posesorului este dispusă numai dacă acesta a acționat cu bună-credință și a depus diligența necesară în momentul achiziționării bunului cultural respectiv, ținând cont de toate circumstanțele achiziției, inclusiv:

- a) documentația privind proveniența bunului cultural mobil;
- b) existența autorizațiilor necesare conform legislației statului solicitant;
- c) natura părților implicate în transferul dreptului de proprietate asupra bunului cultural;
- d) prețul plătit pentru achiziționarea bunului cultural;
- e) verificarea registrelor accesibile privind bunuri culturale mobile care au fost scoase ilegal de pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene;
- f) orice alte informații pertinente pe care posesorul ar fi putut să le obțină în mod rezonabil sau orice alt demers pe care o persoană prudentă l-ar fi întreprins în aceleași circumstanțe.

(3) Hotărârea instanței de judecată prin care se dispune restituirea bunului cultural mobil și acordarea despăgubirilor prevăzute la alin. (2) poate fi contestată în ordinea stabilită de Codul de procedură civilă.

(4) Plata despăgubirilor prevăzute la alin. (2) sunt suportate de statul solicitant și se efectuează în momentul remiterii materiale a bunului care a făcut obiectul cererii de restituire și trebuie să acopere, după caz:

- a) cheltuielile efectuate de posesorul de bună-credință în legătură cu achiziționarea și conservarea bunului cultural mobil;
- b) cheltuielile efectuate de instituția specializată în legătură cu conservarea bunului cultural mobil.

(5) Cheltuielile ce rezultă din executarea hotărârii judecătorești prin care se restituie bunul cultural mobil sunt suportate de statul solicitant.

(6) Dreptul statului solicitant de a intra în posesia bunului cultural mobil, care face obiectul restituirii, se prescrie în termen de 3 ani de la data la care hotărârea judecătorească prin care se dispune restituirea bunului respectiv a rămas definitivă și irevocabilă, dacă în acest termen statul solicitant nu plătește despăgubirile prevăzute la alin. (2).

(7) Procedura de examinare și soluționare a cererii prevăzute la art. 28² alin. (1), se realizează conform prevederilor prezentei legi. Suplimentar, se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

Articolul 28⁴. Termenul de depunere a cererii de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Cererea de restituire prevăzută la art. 28² se depune în termen de trei ani de la data la care statul solicitant a luat cunoștință despre locul unde se află bunul cultural mobil și despre identitatea posesorului sau deținătorului acestuia, dar nu mai târziu de 30 de ani de la data la care bunul cultural mobil a părăsit ilegal teritoriul statului solicitant.

(2) În cazul bunurilor culturale mobile care fac parte din colecțiile publice prevăzute la art. 2, precum și pentru bunurile ecleziastice care, în statul solicitant fac obiectul unei protecții speciale în conformitate cu legile naționale, cererea de restituire se depune în termen de 75 de ani, cu excepția cazurilor în care, conform legislației statului solicitant, acțiunea este imprescriptibilă sau în cazul acordurilor bilaterale încheiate de Republica Moldova cu statele membre ale Uniunii Europene, care stabilesc un termen mai mare de 75 de ani.

Articolul 28⁵. Acțiunea în regres al statului membru al Uniunii Europene

(1) Statul solicitant are dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei responsabile de scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul său, în cazul în care bunul cultural a fost restituit conform art. 28², precum și atunci când statul respectiv a plătit despăgubirile prevăzute la art. 28³.

Articolul 28⁶. Acțiunea civilă sau penală al statului membru al Uniunii Europene

(1) Exercițarea dreptului de a depune cererea de restituire nu aduce atingere dreptului statului solicitant și, după caz, al proprietarului bunului cultural mobil, care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, de a formula alte acțiuni, civile sau penale, în conformitate cu legislația statului respectiv.

Articolul 28⁷. Limitele temporale ale restituirii bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Prevederile prezentei legi se aplică exclusiv asupra bunurilor culturale mobile, care au fost scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene după 1 ianuarie 1993.”

9. Se completează cu Capitolul VIII¹ cu următorul cuprins:

- Denumirea Capitolului VIII¹ va avea următorul cuprins: **„RECUPERAREA BUNURILOR CULTURALE MOBILE CARE AU FOST SCOASE ILEGAL DE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA”**.

- Se completează cu articolele 28⁸ – 28¹⁰ cu următorul cuprins:

„Articolul 28⁸. Recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova

(1) Ministerul Culturii poate cere oricărui stat, în condițiile legii, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și identificarea posesorului sau deținătorului unui bun cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Cererea trebuie să cuprindă următoarele:

a) descrierea bunului cultural mobil, care face obiectul cererii și raportul de expertiză, întocmit de către un expert acreditat de către autoritățile competente, care confirmă că bunul cultural mobil este pasibil pentru clasare sau clasat în una dintre categoriile patrimoniului cultural național mobil;

b) declarația autorităților competente ale statului solicitant, conform căreia bunul cultural mobil a fost scos ilegal de pe teritoriul acestuia;

c) informații cu privire la localizarea efectivă sau prezumtivă a bunului cultural mobil.

(3) Cererea de restituire a bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova, se depune de către Ministerul Culturii la autoritatea competentă din cadrul statului în care a fost identificat locul aflării bunului.

(4) În cazul constatării faptului aflării bunului cultural mobil pe teritoriul unui stat ce nu este membru al Uniunii Europene, recuperarea acestuia se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.

(5) Prevederile art. 27 se aplică în mod corespunzător bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 28⁹. Acțiunea în regres a Republicii Moldova

(1) Ministerul Culturii are dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei responsabile de scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul în care bunul cultural mobil a fost recuperat, iar Republica Moldova a achitat despăgubiri posesorului sau deținătorului și, după caz, instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea materială a bunului cultural mobil.

Articolul 28¹⁰. Limitele temporale ale restituirii bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova

(1) Prevederile prezentei legi se aplică exclusiv asupra bunurilor culturale mobile, care au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova după 1 ianuarie 1993.”

10. Articolul 30 se completează cu alineatele (3) – (7) cu următorul cuprins:

(3) Guvernul, la intervale de cinci ani, va examina eficacitatea prevederilor prezentei legi ce vizează exercitarea funcțiilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau Republicii Moldova.

(4) De la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul va transmite Comisiei Europene, o dată la fiecare cinci ani, un raport privind aplicarea prevederilor prezentei legi, în conformitate cu cerințele Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare). Prima raportare se va realiza în termen de cinci ani de la data aderării.

(5) Ministerul Culturii, odată la cinci ani, informează Ministerul Afacerilor Externe privind aplicarea prezentei legi în materie de exercitare a atribuțiilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau Republicii Moldova.

(6) Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării vor asigura, printr-un program de acțiuni coordonate, protecția și integritatea bunurilor culturale mobile aflate în colecțiile publice ale muzeelor, arhivelor și bibliotecilor, precum și în instituții de cult din Republica Moldova, împotriva riscurilor ce decurg din calamități naturale, tulburări publice sau conflicte armate.

(7) De la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile va utiliza în mod obligatoriu Sistemul de informare al pieței interne (IMI) instituit prin Regulamentul (UE) nr.

1024/2012, special conceput pentru obiecte culturale, în conformitate cu Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare).”

11. Prezenta lege va intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării.

12. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR GROSU

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011
privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil a fost elaborat de către Ministerul Culturii. La elaborarea proiectului a participat nemijlocit Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege este inclus în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, acțiunea 531, în AA RM-UE, Titlul IV, Cap. 25 și PNA, Cap. 26.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În conformitate cu Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG90/2023, obiectiv 16, acțiunea 16.18, Ministerul Culturii a elaborat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat (nr. unic 861/MC/2023). Proiectul a fost plasat în circuitul de consultare și avizare. Potrivit avizului Ministerului Justiției la nr. unic 861/MC/2023: „, actul normativ intern de transpunere trebuie să fie la nivel de lege.”. Respectiv, proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat (nr. unic 861/MC/2023) a fost reconceptualizat și a fost elaborat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Anunțul de inițiere a procesului de reconceptualizare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat a fost plasat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-reconceptualizare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-restituirea-bunurilor-culturalecare-au-parasit-ilegal-teritoriul-unui-stat/12049 . Actualmente, legislația națională prevede doar lacunar mecanismul de restituire sau recuperare a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau al Republicii Moldova: Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil la cap. VIII „Restituirea și recuperarea bunurilor culturale mobile care au făcut obiectul importului sau al exportului ilegal” nu prezintă mecanismul propriu-zis de restituire a bunurilor culturale ale RM și ale statelor membre UE care au părăsit teritoriul național sau cel al statelor membre, inclusiv, sub aspectul rolului pe care trebuie să îl aibă instanțele judecătorești și procedurile judiciare care se impun a fi realizate în cazurile respective. Proiectul este elaborat în scopul soluționării vidului legislativ național, ajustarea cadrului legislativ național în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil, alinierea la cerințele prevăzute de legislația UE și încurajarea cooperării dintre Republica Moldova și statele membre UE în vederea recuperării și restituirii patrimoniului cultural mobil de importanță europeană. Proiectul asigură o coerență a modificărilor cadrului legislativ privind circulația bunurilor culturale mobile promovate de către Ministerul Culturii în anii 2022-2023.

Totodată, prin transpunerea parțială a Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014, se asigură implementarea unui mecanism tranzitoriu capabil să realizeze sarcina de recuperare și restituire a patrimoniului cultural național mobil, până în momentul obținerii de către Republica Moldova a statutului de stat membru al Uniunii Europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege completează spectrul noțiunilor principiale în domeniul de referință, precum: bunuri culturale mobile pasibile de a fi restituite, scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul unui stat, stat solicitant, stat solicitat, restituire, posesor și deținător al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene.

Proiectul propune consolidarea atribuțiilor Ministerului Culturii și a Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil. Aceste instituții cheie vor coopera în vederea descoperirii bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Uniunii Europene sau al Republicii Moldova, vor contribui la securizarea și conservarea acestora, precum și vor asigura cooperarea internațională în materie.

Proiectul de lege instituie două componente cu descrierea completă și cu celeritate a procedurilor aferente: restituirea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene și recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova.

Prima componentă reglementată vizează restituirea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

Proiectului prevede inițial, restituire bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale. Acest mecanism se realizează la faza de urmărire penală, dacă se constată existența unei bănueli rezonabile că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene. În asemenea situații organul de urmărire penală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat, în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003 și Legii cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371/2006.

Totodată, în afara urmăririi penale, orice stat membru al Uniunii Europene poate cere Republicii Moldova, în condițiile Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și a posesorului sau deținătorului unui bun cultural mobil determinat.

Cererea de restituire a bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este depusă de statul solicitant împotriva posesorului sau deținătorului bunului cultural mobil, în condițiile Codului de procedură civilă.

Instanțele de judecată hotărăsc acordarea unei despăgubiri echitabile posesorului bunului cultural, după caz, și instituției specializate care a efectuat măsurile de conservare. Acordarea despăgubirii posesorului este dispusă numai în cazul depunerii de către acesta a tuturor diligențelor cu ocazia achiziționării bunului cultural respectiv.

Plata despăgubirilor cade în sarcina statului solicitant și se efectuează în momentul remiterii materiale a bunului care a făcut obiectul cererii de restituire. Cheltuielile ce rezultă din executarea hotărârii judecătorești prin care se restituie bunul cultural mobil, de asemenea, cad în sarcina statului solicitant. Procedura de examinare și soluționare a cererii de restituire se

realizează conform prevederilor legii. Suplimentar, se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

Cererea de restituire se depune în termen de trei ani de la data la care statul solicitant a luat cunoștință despre locul unde se află bunul cultural mobil și despre identitatea posesorului sau deținătorului acestuia, dar nu mai târziu de 30 de ani de la data la care bunul cultural mobil a părăsit ilegal teritoriul statului solicitant.

În cazul bunurilor culturale mobile care fac parte din colecțiile publice, precum și pentru bunurile ecleziastice care, în statul solicitant fac obiectul unei protecții speciale în conformitate cu legile naționale, cererea de restituire se depune în termen de 75 de ani, cu excepția cazurilor în care, conform legislației statului solicitant, acțiunea este imprescriptibilă sau în cazul acordurilor bilaterale încheiate de Republica Moldova cu statele membre ale Uniunii Europene, care stabilesc un termen mai mare de 75 de ani.

Prevederile proiectului se aplică exclusiv asupra bunurilor culturale mobile, care au fost scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene după 1 ianuarie 1993.

Cealaltă componentă a mecanismului vizează recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova.

Proiectul instituie că Ministerul Culturii poate cere oricărui stat, în condițiile legii, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și identificarea posesorului sau deținătorului unui bun cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul constatării faptului aflării bunului cultural mobil pe teritoriul unui stat ce nu este membru al Uniunii Europene, recuperarea acestuia se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.

Ministerul Culturii are dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei responsabile de scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul în care bunul cultural mobil a fost recuperat, iar Republica Moldova a achitat despăgubiri posesorului sau deținătorului și, după caz, instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea materială a bunului cultural mobil.

Prevederile proiectului în materie de recuperare se aplică exclusiv asupra bunurilor culturale mobile, care au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova după 1 ianuarie 1993.

Proiectul consolidează rolul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile. Astfel, Serviciul, în viziunea proiectului, colaborează cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene în scopul localizării și restituirii bunurilor culturale care au fost scoase ilegal teritoriul Republicii Moldova, conform legislației naționale și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.

În calitate de măsuri tranzitorii și suspensive proiectul prevede că de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul va transmite Comisiei Europene, o dată la fiecare cinci ani, un raport privind aplicarea prevederilor prezentei legi, în conformitate cu cerințele Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare). Prima raportare se va realiza în termen de cinci ani de la data aderării.

Totodată, de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile va utiliza în mod obligatoriu Sistemul de informare al pieței interne (IMI) instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012, special conceput pentru obiecte culturale, în conformitate cu Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal

teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare).
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu este aplicabil. Dat fiind faptul că Directiva 2014/60/UE reprezintă modalitatea unică de restituire a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al UE, alte opțiuni de implementarea a mecanismului nominalizat nu există.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Implementarea proiectului de lege nu necesită modificări structurale și instituționale în sistemul administrației publice, dat fiind că competențele necesare pentru implementarea mecanismului de restituire a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al UE și al Republicii Moldova sunt atribuite unor instituții existente. În special, este relevant de menționat crearea, prin HG 470/2023, a Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, care este instituția cheie în materie de cooperare dintre entitățile naționale, precum și cele internaționale.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de lege nu va necesita alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Costurile aferente proceselor de restituire a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al UE vor fi suportate de statul solicitant. În cazul bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul Republicii Moldova, Ministerul Culturii anterior inițierii procedurii de recuperare, va estima și prevedea mijloacele financiare în bugetul de stat, care, ulterior parcurgerii procedurii legale, vor fi iscate prin acțiunea în regres.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
În vederea ralierei la standardele aferente prelucrării datelor cu caracter personal, proiectul prevede că schimbul de informații între Serviciu și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene se va realiza în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile va asigura ca toate informațiile, care au făcut obiectul unei proceduri de restituire a bunurilor culturale, să fie prelucrate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 1-6; art. 8-12; art. 14, art. 16 și art. 17) Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a

Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare), CELEX:32014L0060, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.

Obiectivul principal al Directivei 2014/60/UE este de a institui un mecanism de restituire a obiectelor culturale clasificate sau definite de un stat membru ca numărându-se printre bunurile de patrimoniu național, astfel cum sunt menționate la articolul 2 punctul 1 al Directivei, care au părăsit ilegal teritoriul respectivului stat membru.

Transpunerea Directivei 2014/60/UE este parțială. Directiva 2014/60/UE nu a fost transpusă anterior în legislația națională. Termenul limită de transpunere totală a Directivei 2014/60/UE este data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Având în vedere faptul că Directiva 2014/60/UE stabilește că în temeiul și în limitele articolului 36 din TFUE, statele membre păstrează dreptul de a-și defini patrimoniul național și posibilitatea de a lua măsurile necesare pentru a-i asigura protecția, proiectul de lege a fost completat cu reglementări, care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE, menite să asigure sincronizarea și funcționarea prevederilor transpuse în legislația națională.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege este rezultatul transunerii parțiale a Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost consultat cu Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor (28.07.2023).

Proiectul a fost supus expertizei internaționale - Ministerul Culturii din Italia (aviz din 08.09.2023).

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina oficială a MC:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-restituirea-bunurilor-culturale-care-au-parasit-ilegal-teritoriul-unui-stat/10618>

Proiectul a fost avizat de către Centrul de Armonizare a Legislației (nr. 31/02-69-9244 din 15 august 2024), Ministerul Apărării (nr. 11/1171 din 16 august 2024), Ministerul Finanțelor (nr.07/1-03/91/1326 din 19 august 2024), Ministerul Afacerilor Interne (nr.38/3377 din 21 august 2024), Ministerul Justiției (nr. 04/1-7843 din 22 august 2024), Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041.1-9156 din 02 septembrie 2024), Procuratura Generală (nr. 4-1d-24-361 din 21 august 2024, nr. 4-1d-24-397 din 15 octombrie 2024, nr. 04/1-09-3745 din 11 decembrie 2024). Obiecțiile autorităților participante la avizare au fost incluse în Tabelul de sinteză. Tabelul de concordanță a fost modificat urmare obiecțiilor și propunerilor Centrului de armonizare a legislației.

Potrivit avizului Ministerului Justiției la nr. unic 861/MC/2023:„ actul normativ intern de transpunere trebuie să fie la nivel de lege.”. Respectiv, proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat (nr. unic 861/MC/2023) a fost reconceptualizat și a fost elaborat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.

Anunțul de inițiere a procesului de reconceptualizare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat a fost plasat: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-reconceptualizare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea->

regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au parasit ilegal teritoriul unui stat/12049.

Proiectul reconceptualizat a fost plasat pentru consultare publică:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-culturii-propune-pentru-consultare-publicaavizareexpertizare-proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-legii-nr-2802011-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-national-mobil/12973>

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate, expertizei juridice, expertizei anticorupție, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Concluziile expertizelor au fost incluse în Sinteza la Proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare aprobării proiectului, în contextul noilor atribuții ale Ministerului Culturii și Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile care derivă din proiect, va fi necesară modificarea Hotărârii Guvernului nr. 147/2021 Anexa 1 Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Hotărârii Guvernului nr. 470/2023 Anexa 1 Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de lege va fi realizată prioritar de către Ministerul Culturii și Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile. În implementarea proiectului de lege vor participa Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și Procuratura Generală. Instituțiile menționate dețin capacitățile de competență materiale, umane și financiare pentru implementarea prevederilor proiectului.

Ministru

Sergiu PRODAN

Ex: Svetlana Pociumban, Director,
Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile
022 245146; 079917877; svetlana.pociumban@seebcm.gov.md

SINTEZA
la proiectul legii cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
	Centrul de Armonizare a Legislației (nr. 31/02-69-9244 din 15 august 2024)	1.	Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, în limita competențelor sale funcționale, comunică următoarele. Versiunea inițială a proiectului - proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat a fost supusă examinării, prin Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-11265 din 24.10.2023, fiind constatată transpunerea parțială a Directivei 2014/60/UE și formulate o serie de observații generale de compatibilitate și privind instrumentele procesului de armonizare – clauza de armonizare și tabelul de concordanță, care au fost luate în considerație în mare parte de autorul proiectului.	-
		2.	Menționăm că, transpunerea Directivei 2014/60/UE este planificată la acțiunea nr. 23 de la Capitolul 1 “Libera circulație a bunurilor” din Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023. Examinând versiunea actuală a proiectului, constatăm că proiectul național, reieșind din obiectul său de reglementare și scopul urmărit, asigură transpunerea parțială (transpune art. 2; art. 4; art. 5 - 6; art. 8 - 12; art. 14 și art. 16) a Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru	-

			și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare).	
Articolul 1. Obiectul prezentei legi Prezenta lege reglementează regimul juridic al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național, precum și activitățile specifice în domeniul identificării, cercetării, inventarierii, clasării, conservării, asigurării securității, întreținerii, preparării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor culturale mobile.		3.	Totodată, expunem următoarele observații suplimentare: - Se impune modificarea art. 1 din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, care stabilește obiectul de reglementare în acord cu art. 1 și 3 din actul UE în vederea completării acestuia cu obiectivul de „restituire” a bunurilor culturale mobile;	Se acceptă. Articolul 1 al legii se completează după sintagma „, restaurării” cu sintagma „recuperării, restituirii”.
Articolul 25. Atribuțiile Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil (3) Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv, dar nu limitat la, Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.		4.	- Cu referire la art. I, pct. 6 din proiect, în ceea ce privește art. 25 alin. (3) din Legea 280/2011, care stabilește utilizarea de către Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv, dar nu limitat la, Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte, opinăm că acesta nu asigură implementarea completă a art. 5, ultimul paragraf al actului UE. Astfel, actul UE indică expres modulul din cadrul sistemului informațional utilizat pentru obiecte culturale - Sistemul de informare a pieței interne (IMI), care este accesibil autorităților din statele membre, cât și altor autorități competente. În acest context, se va examina posibilitatea ca cooperarea și consultarea privind obiectele culturale să aibă loc în cadrul modulului din IMI până la data aderării la UE în contextul conceptului de ”integrare accelerată” pe care Republica Moldova o poate solicita. În același context, se consideră necesară excluderea de la art. I, pct. 9, a alin. (6) la art. 30 al Legii, ori acesta lucru va avea loc automat odată cu aderarea RM la UE, fiind posibil și până la data aderării la UE în baza unui acord încheiat cu UE;	Se acceptă parțial. Art. 25 alin. (3) al proiectului a fost reformulat. Astfel, se prevede că pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv, dar nu limitat la, Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte. Serviciul va examina posibilitatea de a utiliza IMI și până la aderarea RM la UE. Totodată, în vederea respectării celerității proiectului, precum și tehnicii legislative se impune păstrarea art. 30 alin. (6) din proiect. Din acest raționament nu considerăm oportun excluderea. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică, articolul 25 a fost renumerotat în articolul 23 ² .

Articolul 30 se completează cu alineatele (3) – (7) cu următorul cuprins: (3) Guvernul, la intervale de cinci ani, va examina eficacitatea prevederilor prezentei legi ce vizează exercitarea funcțiilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau Republicii Moldova. (4) Ministerul Culturii, odată la cinci ani, informează Ministerul Afacerilor Externe privind aplicarea prezentei legi în materie de exercitare a atribuțiilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau Republicii Moldova.		5.	- Cu referire la art. I, pct. 9 din proiect, în ceea ce privește alin. (3) și (4) ale art. 30 din Legea 280/2011, considerăm că acestea nu implementează corespunzător obligațiile stabilite pentru statele membre UE de raportare în adresa Comisiei Europene a modului de implementare a Directivei din art. 17 al actului UE. Astfel, ținând cont de statutul de stat candidat la aderare, proiectul național urmează să stabilească obligația autorității naționale din RM de raportare către Comisia Europeană a modului de implementare a prevederilor Legii referitor la restituirea bunurilor culturale, iar aplicarea acestor prevederi va fi condiționată/suspendată de/până la data aderării la UE;	Se acceptă. Art. 30 a fost completat cu un alineat nou (4) cu următorul text: „(4) De la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul va transmite Comisiei Europene, o dată la fiecare cinci ani, un raport privind aplicarea prevederilor prezentei legi, în conformitate cu cerințele Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare). Prima raportare se va realiza în termen de cinci ani de la data aderării.” Precizare Numerotarea alineatelor a fost ajustată corespunzător.
		6.	- Clauza de armonizare a proiectului de lege se va expune în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 2; art. 4; art. 5 - 6; art. 8 - 12; art. 14, art. 16) Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare), CELEX:32014L0060, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.”.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform recomandării.
Parlamentul adoptă prezenta lege organică. Prezenta lege transpune în legislația națională art. 1 și anexa I secțiunea A din Regulamentul (CE) nr.116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale		7.	De asemenea, clauza de armonizare existentă a Legii nr. 280/2011 se va expune în următoarea redacție: ”Prezenta lege: - transpune art. 1 și Anexa I, secțiunea A din Regulamentul (CE) nr.116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiunea codificată),	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform recomandării.

(versiunea codificată), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 39/1 din 10 februarie 2009.			CELEX: 32009R0116, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 39/1 din 10 februarie 2009; - transpune parțial (transpune art. 2; art. 4; art. 5 - 6; art. 8 - 12; art. 14 și art. 16) Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare), CELEX:32014L0060, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.”;	
		8.	- Totodată, Tabelul de concordanță la Directiva 2014/60/UE nu corespunde în totalitate cerințelor legale înaintate pentru acesta. În acest sens, se impune actualizarea lui în conformitate cu cerințele de întocmire stabilite de Anexa nr. 2 la HG nr. 1171/2018. Astfel, la compartimentul 6 al Tabelului de concordanță, pentru prevederile art. 7, art. 13, art. 15, art. 18 – 22 și Anexelor I și II din actul UE, calificativul de compatibilitate “incompatibil” va fi modificat în “prevederi UE neaplicabile”. Totodată, pentru art. 7 se vor exclude și mențiunile din compartimentul 5 al Tabelului. Prevederile art. 13 se vor califica drept “prevederi UE netranspuse”, în timp ce normele art. 15 reprezintă “norme UE opționale”.	Se acceptă. Tabelul de concordanță a fost ajustat conform recomandării.
		9.	Ca urmare a analizei repetate realizate, în procesul de definitivare a proiectului național, proiectul național și instrumentele de armonizare vor fi revizuite conform obiecțiilor formulate mai sus.	Se acceptă.
		10.	<i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i>	-
	Ministerul Afacerilor Interne (nr.38/3377 din 21 august 2024)	11.	Ministerul afacerilor interne a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil și expune următoarele.	Nu se acceptă. Proiectul de lege transpune parțial în legislația Republicii Moldova, Directiva 2014/60/UE, inclusiv mecanismul de recuperare și restituire

			Potrivit notei de fundamentare, proiectul urmărește scopul de ajustare a cadrului normativ la prevederile legislației UE, inclusiv implementarea unui mecanism de recuperare și restituire a patrimoniului cultural național mobil. Cu toate acestea, proiectul nu reflectă un mecanism clar de recuperare și restituire a patrimoniului cultural.	a bunurilor culturale mobile, cu ajustările convenite de cadrul regulator și cel procesual. În această transpunere, se include mecanismul de recuperare și restituire a bunurilor culturale mobile.
Articolul 1. Obiectul prezentei legi Prezenta lege reglementează regimul juridic al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național, precum și activitățile specifice în domeniul identificării, cercetării, inventarierii, clasării, conservării, asigurării securității, întreținerii, preparării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor culturale mobile.		12.	1. Art. 1 din Legea nr. 280/2011 stipulează că „Prezenta lege reglementează regimul juridic al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național, precum și activitățile specifice în domeniul identificării, cercetării, inventarierii, clasării, conservării, asigurării securității, întreținerii, preparării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor culturale mobile.” Respectiv, dacă se intenționează modificarea și completarea legii cu prevederi ce reglementează recuperarea și restituirea patrimoniului cultural, se propune ca acest aspect să fie inclus și în obiectul de reglementare al legii.	Se acceptă. Articolul 1 al legii se completează după textul „, restaurării” cu textul „recuperării, restituirii”.
		13.	2. La pct. 2 din proiect se propune completarea articolului cu unele noțiuni ce transpun legislația UE. Se atrage atenția că termenul expus la <i>lit. k) scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul unui stat</i> se regăsește și la alin. (1) art. 27 Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.	Se acceptă parțial. În urma revizuirii proiectului, se evită dublarea noțiunilor, care vor fi expuse exclusiv la art. 2. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 27 va avea un cuprins nou.
		14.	Termenul definit la <i>lit. p) posesor al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al UE</i> se regăsește în esență la alin. (2) art. 27 din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.	Se acceptă parțial. În urma revizuirii proiectului, se evită dublarea noțiunilor, care vor fi expuse exclusiv la art. 2. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 27 va avea un cuprins nou.
		15.	Termenul definit la <i>lit. q) deținător al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al UE</i> se dublează cu alin.	Se acceptă parțial. În urma revizuirii proiectului, se evită dublarea noțiunilor, care vor fi expuse exclusiv la art. 2.

			(3) art. 27 din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Pentru a evita dublarea normelor expuse supra, se propune revizuirea acestora.	Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 27 va avea un cuprins nou.
Articolul 25. Atribuțiile Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil (3) Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv, dar nu limitat la, Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.		16.	3. La pct. 6 din proiect, alin. (3) prevede că „Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv, dar nu limitat la, Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.” În context, se propune excluderea textului „dar nu limitat la,” întrucât acesta este inutil.	Se acceptă.
Articolul 27. Acțiunea în restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale (2) Organul de urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării.		17.	4. La pct. 7 din proiect, art. 27 reglementează acțiunile în vederea restituirii bunurilor culturale, depistate în cadrul urmăririi penale. Respectiv, potrivit alin. (2) „ <i>Organul de urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării.</i> ” Nu este clar care instanță dispune transmiterea bunului pentru conservare, întrucât, acțiunea de restituire a bunului se pune în sarcina Curții de Apel Chișinău. Subsidiar, se precizează că la etapa urmăririi penale, procurorul dispune asupra transmiterii sau restituirii corpurilor delictale sau altor obiecte, iar instanța se expune în privința acestora la etapa de judecare a cauzei.	Se acceptă. Art. 27 alin. (2) a fost reformulat. Astfel, acesta prevede că restituirea bunului cultural mobil se soluționează în cadrul procesului penal în condițiile Codului de procedură penală.
		18.	Art. 28 dublează în mare parte prevederile art. 27, mai cu seamă segmentul ce prevede notificarea statului membru al UE în cazul depistării bunului cultural mobil.	Se acceptă. Art. 28 a fost revizuit.
Articolul 28. Solicitarea de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (3) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit,		19.	Respectiv, pentru a asigura o coerență a modificărilor, se propune unificarea acestor prevederi, iar textul „ <i>în condițiile Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.</i> ” din alin. (3) art. 28 urmează a fi exclus, deoarece Legea vizată nu reglementează condițiile de conservare a bunului cultural.	Nu se acceptă. Propunerea dată vine în contradicție cu normele tehnicii legislative. Art. 46 alin. (3) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative stabilește că expunerea dispozițiilor de conținut este

Ministerul Justiției sau după caz Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.				sistematizată într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural.
Articolul 29. Verificarea și conservarea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene		20.	Potrivit proiectului, Legea 280/2011 se completează cu un articol nou, „Articolul 29. <i>Verificarea și conservarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene</i> ”. Astfel, se creează o confuzie, întrucât Legea 280/2011 în vigoare prevede la art. 29 „răspunderea pentru încălcarea prezentei legi”. Se impune clarificarea acestei situații, probabil în proiect ar trebui de indicat că „articolul 29 se expune într-o nouă redacție”	Se acceptă. Numerotarea articolelor din proiect a fost revăzută în conformitate cu normele de tehnică legislativă. Art. 29 a fost numerotat în art. 28 ¹ .
		21.	Proiectul instituie unele competențe pentru Curtea de Apel Chișinău privind restituirea bunului cultural mobil și acordarea despăgubirilor aferente precum și termenele de prescripție. În context, se impune ajustarea prevederile Codului de procedură civilă și completarea acestuia cu reglementări privind: a) competența instanței pentru restituirea bunurilor culturale mobile; b) termenul și procedura de recurs pentru restituirea bunurilor culturale mobile; c) completarea cu norme privind despăgubirile și cheltuielile în cazul restituirii bunurilor culturale mobile.	Se acceptă parțial. Proiectul a fost revizuit și aliniat la rigorile Codului de procedură civilă, eliminând necesitatea modificării acestuia.
		22.	6. Reieșind din faptul că prin acest proiect se propun instituirea de noi atribuții pentru Ministerul Culturii în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural	Se acceptă.

			național mobil, se propune ca pct. 8, la final să fie completat cu un subpunct „11” cu următorul conținut: „11. Guvernul în termen de 6 luni va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”. Măsurile propuse privind modificarea altor acte normative va contribui la soluționarea vidului legislativ în sensul ajustării cadrului legislativ conex, fapt specificat de autor în pct. 2, subpct. 2.2. al notei de fundamentare.	Proiectul a fost completat cu un subpunctul nou, 11, cu recomandarea menționată.
	Ministerul Justiției (nr. 04/1-7843 din 22 august 2024)	23.	Urmare examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/MC/2023), comunicăm că, majoritatea observațiilor înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-9298 din 23.10.2023, au fost luate în considerare. Totodată, la forma actuală a proiectului se înaintează unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ:	-
		24.	Potrivit pct. 44 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, „Sigla „UE” marchează proiectul de act normativ care transpune legislația UE pe parcursul întregului proces de legiferare sau actul normativ care transpune legislația UE. Sigla facilitează identificarea proiectelor de acte normative și a actelor normative de transpunere a legislației UE și, în cazul proiectelor, indică necesitatea includerii în text a clauzei de armonizare, precum și a tabelului de concordanță și a declarației de compatibilitate în dosarul de însoțire al proiectului de act normativ.”. Totodată, potrivit pct. 45 din același Regulament, „Sigla „UE” se aplică prin indicarea, pe prima pagină a proiectului de act/actului normativ, în colțul drept de sus, a literelor mari UE, cu caractere aldine, fontul Times New Roman și mărimea corpului de literă 16.”. Astfel, sigla „UE” urmează a fi exclusă din proiectului hotărârii de Guvern și introdusă nemijlocit în cuprinsul	Se acceptă. Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat (nr. unic 861/MC/2023) a fost reconceptualizat și a fost elaborat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Sigla „UE” a fost exclusă din proiectului hotărârii de Guvern și introdusă nemijlocit în cuprinsul proiectului de modificare a legii cu respectarea prevederilor indicate în recomandare.

			proiectului de modificare a legii cu respectarea prevederilor indicate supra. Suplimentar, în titlul proiectului de hotărâre, precum și în pct. 1, după textul „pentru modificarea legii” se va completa cu textul „nr.”. Totodată, numerotarea dispoziției hotărârii se va exclude. În vederea respectării prevederilor art. 31 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și pct. 44-45 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, cuvântul „Proiect” se va substitui cu sigla „UE”.	
		25.	Potrivit art. 44 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE. Pentru proiectele actelor normative de modificare cu relevanță UE, clauza de armonizare se inserează în proiectul actului normativ de modificare și, după caz, se completează clauza de armonizare a actului normativ de bază cu trimiteri la noile actele juridice europene transpuse sau cu noi trimiteri la elementele structurale ale actului UE transpus. O asemenea prevedere se regăsește și în pct. 36 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. În acest sens, proiectul de lege urmează a fi revizuit prin excluderea pct. 1 din cadrul Art. I și, respectiv, introducerea clauzei de armonizare în proiect cu respectarea pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat conform recomandării.
Art. I. Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:		26.	La Art. I: Sursa de publicare a actelor normative se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului)”. Totodată, după textul „art. 270), ” se va completa cu textul „, cu modificările ulterioare, ”.	Se acceptă. Art. I a fost ajustat conform recomandării
j) bunuri culturale mobile pasibile de a fi restituite – bunurile care fac parte, după caz, din:		27.	Dispoziția pct. 2 va avea următoarea formulă: „Articolul 2 se completează cu literele j) – q) cu următorul cuprins:”.	Se acceptă. Art. 2 a fost ajustat conform recomandării.

1. patrimoniul cultural național mobil al Republicii Moldova, fiind clasate înainte sau după ce au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova; 2. patrimoniul cultural mobil al unui stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu legislația statului respectiv, fiind clasate în această categorie înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene; 3. colecțiile publice care fac parte din inventarele muzeelor, arhivelor, fondurilor bibliotecilor, cultelor religioase și ale instituțiilor eclesiastice din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene definite ca publice potrivit legislației Republicii Moldova sau a respectivului stat al Uniunii Europene;			Cu referire la divizarea literelor din cadrul art. 2, se menționează că, potrivit art. 51 alin. (7) din Legea nr. 100/2017, în caz de necesitate, literele pot avea diviziuni care fie sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, sau exprimate prin cifre romane mici, luate între paranteze, fie sunt precedate de liniuță și încep din rând nou. La pct. 2, lit. j), textul „ – bunurile” se va exclude ca excedent.	Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 2 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 3.
		28.	Cu referire la definiția noțiunilor „posesor/deținător al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene” (pct. 2 lit. p) și q)), se recomandă revizuirea acestora prin prisma terminologiei și stilului legislației civile naționale.	Se acceptă. Noțiunile au fost reformulate, după cum urmează: p) posesor al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene – persoana fizică sau juridică care exercită, în mod voit, stăpânirea de fapt asupra bunului cultural mobil, în numele său; q) deținător al bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene – persoana fizică sau juridică care exercită, în mod voit, stăpânirea de

				fapt asupra bunului cultural mobil, în numele altcuiva.
		29.	Cuprinsul pct. 3 se necesită a fi revizuit și expus după următoarea formulă: „Denumirea Capitolului VII va avea următorul cuprins: Capitolul VII SISTEMUL NAȚIONAL DE PROTEJARE, RECUPARE ȘI RESTITUIRE A PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL MOBIL ”.	Se acceptă. Punctul dat a fost reformulat conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 3 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 4.
		30.	Debutul pct. 4 se va completa cu prepoziția „La”, iar cuvintele „se modifică după cum urmează” se vor exclude ca inutile. În acest sens, se menționează că intenția generală de modificare a Legii nr. 280/2011, este expusă în cuprinsul Articolului I, nefiind necesară utilizarea cuvintelor „se modifică după cum urmează” pentru fiecare element structural al actului normativ supus modificării. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului de lege.	Se acceptă. Punctul dat a fost reformulat conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 4 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 5.
		31.	Cu referire la primul amendament al art. 22, dispoziția de modificare va avea următoarea formulă: „în denumire după cuvintele „sistemului de protejare” se va completa cu textul „, recuperare și restituire””.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.
		32.	Sub acest aspect, se menționează faptul că, la formularea amendamentelor, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă se va folosi cuvântul „textul” pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se vor utiliza termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Totodată, se indică că „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. Obiecțiile sunt valabile pentru tot cuprinsul actului normativ.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.
		33.	Cu referire la al doilea amendament din cadrul art. 22, se precizează că, potrivit art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, alineatele sunt însemnate succesiv cu numere	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.

			ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Astfel, textul „alineatul 4” se va substitui cu textul „alineatul (4)”. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului.	
		34.	La pct. 5, menționăm că, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”/,se completează cu ... cu următorul cuprins:”. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 5 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 6.
		35.	Subsidiar, cu referire la același punct, atragem atenția că potrivit art. 27 alin. (4) lit. b) din Legea muzeelor nr. 262/2017, articolele 24 și 25 din Legea nr. 280/2011, au fost abrogate. Prin urmare, potrivit regulilor generale de tehnică legislativă, este interzisă completarea actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi (în speță – articole) prin atribuirea acestora a unui element de identificare (numărul de ordine) anterior abrogat. Complementar, potrivit art. 62 alin. (21) din Legea nr. 100/2017, în cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul sau litera elementului structural de același tip (parte, carte, titlu, capitol, secțiune, subsecțiune, paragraf, articol, alineat, punct, subpunct, literă sau diviziune a acesteia) care le precedă, la care se adaugă indicii respectivi. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 5 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 6.
		36.	Prin prisma celor expuse supra, se recomandă comasarea pct. 5 și 6 din proiect, și expunerea pct. 5 după următoarea formulă: „5. Se completează cu articolele 23 ¹ și 23 ² cu următorul cuprins:” Suplimentar, urmează a fi revizuită numerotarea alineatelor din cadrul articolelor menționate.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.
Articolul 24. Atribuțiile Ministerului Culturii în domeniul recuperării și		36.	În cuprinsul articolului 24:	Se acceptă.

restituirii patrimoniului cultural național mobil (1) Ministerul Culturii își exercită atribuțiile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil direct sau prin instituțiile de specialitate subordonate. (2) Atribuțiile de bază ale Ministerului Culturii în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil sunt următoarele: b) notifică autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la descoperirea bunurilor culturale mobile pe teritoriul lor și la existența unor motive întemeiate pentru a presupune că respectivele bunuri au fost scoase ilegal de pe teritoriul lor; d) îndeplinește rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul solicitant în ceea ce privește restituirea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, cu condiția că statul solicitant și posesorul sau deținătorul își exprimă în mod formal acordul. (2) Ministerul Culturii va lua toate măsurile necesare pentru a preveni orice tentativă de a eluda procedura de restituire a bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene. (4) Ministerul Culturii ia măsuri pentru revenirea în țară a bunurilor culturale mobile care au fost scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și pentru efectuarea de către Republica Moldova a plății despăgubirilor		la alin. (1) din proiect, cuvintele „instituțiile de specialitate” se vor substitui cu cuvintele „autoritățile administrative”; la alin. (2) lit. b), cuvintele „unor motive întemeiate” se vor substitui cu cuvintele „unei bănuieli rezonabile”; la alin. (2) lit. d), pentru o mai bună claritate privind modalitatea concretă de exprimare a acordului din partea subiecților indicați, se necesită revizuirea cuvintelor „cu condiția că statul solicitant și posesorul sau deținătorul își exprimă în mod formal acordul”; la alin. (2), al doilea caz, cuvintele „tentativă de a eluda procedura” se vor substitui cu cuvintele „neexecutare sau executare necorespunzătoare a procedurii”; la alin. (4), după cuvintele „posesorului sau deținătorului bunului” se va completa cu textul „de bună-credință”.	Articolul a fost revizuit conform recomandării. Alin. (2) lit. d) va avea următorul cuprins: „d) îndeplinește rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul solicitant în ceea ce privește restituirea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, cu condiția că statul solicitant și posesorul sau deținătorul își exprimă acordul în scris sau printr-un alt mijloc prevăzut de lege.” Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 24 la care se face referire în recomandare a devenit art.23¹, iar alin. (2) – (4) a articolului au devenit alin. (3) – (5).

acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului bunului, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.”				
Articolul 25. Atribuțiile Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil (2) Serviciul asigură cooperarea și consultarea autorităților competente ale Republicii Moldova în domeniul restituirii bunurilor culturale, îndeplinind următoarele sarcini: a) intervine pe lângă autoritățile competente ale Republicii Moldova, la cererea statului solicitant, pentru a căuta un anumit bun cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul său și de a identifica posesorul și/sau deținătorul acestuia. Această cerere va cuprinde toate informațiile necesare pentru a facilita căutarea, în special cele, privind localizarea efectivă sau prezumată a bunului; (4) Schimbul de informații între Serviciu și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene se va realiza în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private. (5) Serviciul va asigura că toate datele cu caracter personal procesate în cadrul procedurilor de restituire a bunurilor culturale sunt tratate în conformitate cu prevederile legale privind confidențialitatea și protecția datelor,		37.	La art. 25: în alin. (2) lit. a), cuvintele „teritoriul său” se vor substitui cu cuvintele „de pe teritoriul statului solicitant”; la alin. (4), cuvintele „și a vieții private” se vor exclude ca excedente; se recomandă revizuirea dispoziției alin. (5) și expunerea acesteia după cum urmează: „(5) Serviciul va asigura ca toate informațiile, care au făcut obiectul unei proceduri de restituire a bunurilor culturale, să fie prelucrate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.”.	Se acceptă: Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 25 la care se face referire în recomandare a devenit art.23².

inclusiv prin aplicarea măsurilor tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea acestor date împotriva accesului neautorizat, pierderii sau distrugerii.				
		38.	La pct. 7, dispoziția ce vizează modificarea denumirii Capitolului VIII, va fi expusă după următoarea formulă: „7. Denumirea Capitolului VIII va avea următorul cuprins: „RESTITUIREA BUNURILOR CULTURALE MOBILE SCOASE ILEGAL DE PE TERITORIUL UNUI STAT MEMBRU AL UNIUNII EUROPENE”.”	Se acceptă. Punctul a fost revizuit conform recomandării.
		39.	Cu titlu de remarcă generală, semnalăm că modificările propuse la Capitolul VIII din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil restrâng aria de acțiune a prevederilor acesteia doar pentru teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene, nefiind reglementat aspectul privind restituirea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul altor state.	Nu se acceptă. Prin proiect se urmărește instituirea mecanismului de restituire a bunurilor culturale mobile în conformitate cu Directivei 2014/60/UE. Totodată, evidențiem că potrivit proiectului, Republica Moldova poate solicita restituirea bunurilor culturale mobile oricărui stat.
		40.	Totodată, cu referire la redarea art. 27 și 28 într-o nouă redacție, se recomandă comasarea amendamentelor vizate, precum și atribuirea acestora unui punct distinct în cadrul proiectului, imediat următor punctului ce vizează modificarea denumirii Capitolului VIII. Astfel, dispoziția de modificare urmează a fi expusă după următoarea formulă: „Articolele 27 și 28 vor avea următorul cuprins:”	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Amendamentele au fost comasate în pct. 8.
Articolul 27. Acțiunea în restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale (1) Dacă în cadrul unei urmăririi penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al		41.	Potrivit art. 27 alin. (1), „Dacă în cadrul unei urmăririi penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat, în condițiile Codului de procedură penală și Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.” Totodată, potrivit alin. (2) din același articol, „Organul de	Se acceptă. Art. 27 a fost revizuit în vederea eliminării carențelor sesizate și va avea următorul cuprins: (1) Dacă la faza de urmărire penală se constată existența unei bănuieli rezonabile că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al

Uniunii Europene, Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat. (2) Organul de urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării.		urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării.” Se atrage atenția că prevederile date contravin normelor de procedură penală privitor la păstrarea corpurilor delictive și altor obiecte în cadrul unui proces penal. Astfel, potrivit art. 159 alin. (6) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, „Corpurile delictive și alte obiecte ridicate se păstrează până ce soarta lor nu va fi soluționată prin hotărâre definitivă a organului de urmărire penală sau a instanței. În cazurile prevăzute de prezentul cod, chestiunile privind corpurile delictive pot fi soluționate până la terminarea procesului penal.” Mai mult ca atât, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, „În cazul în care cererea de asistență juridică are ca obiect sau implică remiterea de obiecte sau de alte valori, acestea pot fi predate atunci când nu sunt necesare dovedirii unei fapte penale ale cărei urmărire și judecată țin de atribuțiile autorităților competente ale Republicii Moldova.” Așadar, procedura privind păstrarea/conservarea oricărui obiect sau corp delict în cadrul unui proces penal, inclusiv și a unui bun cultural mobil, urmează a fi guvernată în exclusivitate de prevederile Codului de procedură penală, nefiind necesară introducerea unor norme speciale sau excepții în cadrul Legii nr. 280/2011. Totodată, nu se exclude elaborarea și aplicarea unor reglementări specifice cu privire la dispunerea și modalitatea de păstrare/conservare a bunurilor culturale mobile care nu fac obiectul unei cauze penale sau nu au fost recunoscute drept corpuri delictive. Din aceste considerente, în vederea evitării unor contradicții, în cadrul proiectului de lege urmează a fi făcută distincția dintre normele aplicabile procedurii de păstrare/conservare a bunurilor, în dependență de existența sau inexistența unei cauze penale.	Uniunii Europene, organul de urmărire penală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat, în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003 și Legii cu privire la asistența juridică internațională în materie penală nr. 371/2006. (2) Restituirea bunului cultural mobil se soluționează în cadrul procesului penal în condițiile Codului de procedură penală.
		42. Subsidiar, urmează a fi concretizată și reglementată procedura de înaintare a solicitării privind efectuarea unei cercetări în vederea aflării locului unui bun cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat, în ipoteza	Nu se acceptă. Proiectul deja prevede un mecanism care se va realiza în afara procesului penal. Acesta este prevăzut de art. 23¹

			comiterii unor acțiuni care nu intră în sfera ilicitului penal conform legislației statului solicitat. Or, prevederile Codului de procedură penală și Legii nr. 371/2006, sunt aplicabile doar în situația comiterii unei acțiuni/inacțiuni considerate ca infracțiune conform legislației statului solicitat. Sub acest aspect, se menționează că, potrivit art. 534 alin. (1) pct. 7) din Codul de procedură penală, asistența juridică internațională în materie penală poate fi refuzată dacă, potrivit Codului penal al Republicii Moldova, fapta sau faptele invocate în cerere nu constituie infracțiune.	și 23 ² . În special evidențiem art. 23 ² alin. (1), care stabilește că serviciul colaborează cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene în scopul localizării și restituirii bunurilor culturale care au fost scoase ilegal teritoriul Republicii Moldova, conform legislației naționale și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.
Articolul 27. Acțiunea în restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale (1) Dacă în cadrul unei urmăririi penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat.		43.	În cuprinsul art. 27 alin. (1), se recomandă substituirea textului „în cadrul unei urmăririi penale, efectuate în condițiile legii” cu cuvintele „la faza de urmărire penală”. Totodată, cuvintele „sunt descoperite indicii” se vor substitui cu cuvintele „se constată existența unei bănueli rezonabile”, iar după cuvintele „Codului de procedură penală” se va completa cu textul „nr. 122/2003”.	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării.
		44.	Cu titlu de remarcă generală, se recomandă substituirea în tot textul proiectului a cuvintelor „acțiunea în restituire” cu cuvintele „cererea de restituire”.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.
Articolul 28. Solicitarea de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (3) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit, Ministerul Justiției sau după caz Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a		45.	La art. 28 alin. (3), în contextul recomandărilor formulate cu referire la art. 27 alin. (2), se recomandă excluderea textului „,iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală” ca inoportun.	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării.

bunurilor culturale mobile, notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.				
Articolul 29. Verificarea și conservarea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (1) Statul membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului cultural mobil descoperit, are dreptul de a verifica dacă bunul respectiv este un bun cultural, în termen de două luni de la data comunicării notificării prevăzute la art. 27 alin. (1) și, după caz, la art. 28 alin. (3) al prezentei legi. (2) Măsurile de conservare prevăzute la art. 27 alin. (2) și, după caz, la art. 28 alin. (3) al prezentei legi încetează dacă statul membru al Uniunii Europene interesat nu introduce acțiunea de restituire în termen de un an de la data la care a luat cunoștință despre locul unde se află bunul cultural și despre identitatea posesorului sau deținătorului, în condițiile prezentei legi.		46.	La art. 29 alin. (1) și (2), se recomandă excluderea cuvintelor „al prezentei legi” ca excedente. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului de lege.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 29 la care se face referire în recomandare a devenit art.28 ¹ .
Articolul 29. Verificarea și conservarea bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene		47.	Supletiv, în contextul recomandărilor formulate referitor la păstrarea și conservarea bunurilor culturale mobile și normele aplicabile acestor proceduri, se recomandă revizuirea art. 29 alin. (2) din proiect.	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare

(2) Măsurile de conservare prevăzute la art. 27 alin. (2) și, după caz, la art. 28 alin. (3) al prezentei legi încetează dacă statul membru al Uniunii Europene interesat nu introduce acțiunea de restituire în termen de un an de la data la care a luat cunoștință despre locul unde se află bunul cultural și despre identitatea posesorului sau deținătorului, în condițiile prezentei legi.				În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 29 la care se face referire în recomandare a devenit art.28 ¹ .
Articolul 30. Introducerea acțiunii de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (2) Acțiunea în restituire prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele documente:		48.	În denumirea art. 30, se recomandă substituirea cuvântului „introducerea” cu cuvântul „depunerea”. În aceeași ordine de idei, la art. 30 alin. (2), cuvântul „introdusă” se va substitui cu cuvântul „depusă”.	Se acceptă. Articolul au fost revizuite conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 30 la care se face referire în recomandare a devenit art.28 ² .
		49.	Cu privire la completarea Capitolului VIII cu articolele noi (se referă la art. 29-35), se recomandă comasarea modificărilor indicate. Totodată, în vederea respectării prevederilor art. 62 alin. (2 ¹) din Legea nr. 100/2017, se necesită utilizarea următoarei dispoziții de modificare: „Se completează cu articolele 28 ¹ – 28 ⁷ cu următorul cuprins:”.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.
		50.	Referitor la pct. 8 din proiect, se recomandă utilizarea următoarei formule de completare a legii vizate cu un capitol nou: „Se completează cu Capitolul VIII ¹ cu următorul cuprins:”	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct.8 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 9.
		51.	Cu referire la același punct, se atrage atenția asupra inoportunității utilizării textului „ – se completează cu un articol nou cu următorul conținut:” în raport cu fiecare articolul din Capitolul VIII ¹ . Suplimentar, reiterând regula	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare

			expusă la art. 62 alin. (2¹) din Legea nr. 100/2017, cu referire la numărul de identificare ce urmează a fi atribuit articolelor din cadrul Capitolului VIII¹, se va utiliza numărul elementului structural precedent de același tip (în speță – articolul 28⁷), la care se va adăuga indicele respectiv: „Articolul 28⁸. [...]”; Articolul 28⁹. [...]”; Articolul 28¹⁰. [...]”; etc. În lumina celor expuse supra, se necesită excluderea pct. 10 din proiect ca inutil.	În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct.8 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 9.
Articolul 31. Competența instanței de judecată în materie de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (1) Curtea de Apel Chișinău hotărăște Acțiunea privind restituirea bunului Dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun cultural mobil și că scoaterea de pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene are caracter ilegal, în sensul și condițiile art. 2 al prezentei legi		52.	La art. 31: dat fiind faptul că art. 31 din proiect prevede o procedură distinctă de examinare a cererilor de restituire a unui bun cultural mobil, se recomandă completarea articolului vizat cu un alineat suplimentar care să indice asupra normelor de procedură aplicabile și necesare în vederea examinării cauzei. Spre exemplu: „Procedura de examinare și soluționare a cererii prevăzute la art. 30 alin. (1), se realizează conform prevederilor prezentei legi. Suplimentar, se aplică corespunzător prevederile Codului [...] în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”;	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 31 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28³.
Articolul 31. Competența instanței de judecată în materie de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (3) Decizia Curții de Apel Chișinău prin care se dispune restituirea bunului cultural mobil și acordarea despăgubirilor prevăzute la alin. (2) poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la comunicare. Curtea Supremă de Justiție va judeca recursul de urgență.		53.	la alin. (3), în vederea neadmiterii unor interpretări diferențiate și abuzive, se recomandă revizuirea enunțului „Curtea Supremă de Justiție va judeca recursul de urgență” prin indicarea exactă a termenului de examinare a recursului;	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 31 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28³.
Articolul 31. Competența instanței de judecată în materie de restituire a		54.	la alin. (4), se consideră judicioasă substituirea cuvântului „litigiul” cu cuvântul „cauza”, iar la alin. (6), substituirea	Se acceptă.

bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (4) În cazul admiterii recursului prevăzut la alin. (3), Curtea Supremă de Justiție, casând decizia, va rejudeca litigiul în fond. (6) Cheltuielile ce rezultă din executarea hotărârii judecătorești prin care se restituie bunul cultural mobil cad în sarcina statului solicitant.			cuvintelor „cad în sarcina statului solicitant” cu cuvintele „sunt suportate de statul solicitant”.	Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 31 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28 ³ , norma prevăzută la alin. (4) a fost exclusă, iar alin. (5) – (7) au devenit (4) – (6).
Articolul 36. Recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova (3) Acțiunea în restituire a bunului cultural care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova poate fi depusă introdusă de Ministerul Culturii.		55.	La art. 36: norma prevăzută la alin. (3) urmează a fi revizuită și expusă după următoarea formulă: „(3) Cererea de restituire a bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova, se depune de către Ministerul Culturii la autoritatea competentă din cadrul statului în care a fost identificat locul aflării bunului.”;	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 36 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28 ⁸ .
Articolul 36. Recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova (4) Categoriile din care trebuie să facă parte bunurile culturale mobile ce fac obiectul prezentului capitol sunt prevăzute în art. 2 al prezentei legi.		56.	norma alin. (4) din proiect se va exclude ca fiind inutilă;	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 36 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28 ⁸ , norma prevăzută la alin. (4) a fost exclusă, iar alin. (5) și (6) au devenit (4) și (5), respectiv.
Articolul 36. Recuperarea bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul Republicii Moldova (5) Recuperarea bunului cultural mobil identificat în condițiile alin. (1) se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.		57.	se recomandă revizuirea dispoziției alin. (5) și expunerea acesteia după următoarea formulă: „(5) În cazul constatării faptului aflării bunului cultural mobil pe teritoriul unui stat ce nu este membru al Uniunii Europene, recuperarea acestuia se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.”	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 36 la care se face referire în recomandare a devenit art. 28 ⁸ , norma prevăzută la

				alin. (4) a fost exclusă, iar alin. (5) și (6) au devenit (4) și (5), respectiv.
		58.	La pct. 9, dispoziția de completare a art. 30 din Legea nr. 280/2011, necesită a fi revizuită, prin expunerea acesteia după cum urmează: „Articolul 30 se completează cu alineatele (3) – (6) cu următorul cuprins:”	Se acceptă. Articolul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 9 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 10.
		59.	Sub acest aspect, se menționează faptul că, în cazul completării unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Astfel, cuvintele „la final” sunt excedente. Observația dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 9 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 10.
(4) Ministerul Culturii, odată la cinci ani, informează Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene privind aplicarea prezentei legi în materie de exercitare a atribuțiilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau Republicii Moldova.		60.	În legătură cu aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2024 cu privire la restructurarea unor autorități publice și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, la art. 30 alin. (4), cuvintele „și Integrării Europene” se vor exclude.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică pct. 9 la care se face referire în recomandare a devenit pct. 10, iar alin. (4) – (6) au devenit alin. (5) – (7).
		61.	Dat fiind faptul că adoptarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, a generat necesitatea aprobării unor acte normative conexe (de exemplu: Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil), urmează a fi examinată oportunitatea completării proiectului de lege cu un articol nou prin care să fie prevăzută obligația Guvernului de a aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit conform recomandării.

	Procuratura Generală (nr. 4-1d-24-361 din 21 august 2024)	62.	Procuratura Generală a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/MC/2023) remis spre avizare, potrivit căruia se propune operarea modificărilor în scopul soluționării vidului legislativ național și ajustării cadrului normativ în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil la prevederile legislației UE.	-
Articolul 27. Acțiunea în restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene în cadrul urmăririi penale (1) Dacă în cadrul unei urmăririi penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat. (2) Organul de urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării. Articolul 28. Solicitarea de restituire a bunului cultural mobil scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene (3) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit, Ministerul Justiției sau după caz Procuratura Generală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică aceasta statului membru al Uniunii		63.	Verificând și apreciind conținutul proiectului, susținem aprobarea proiectului, cu unele excepții și anume: Pct. 7 al proiectului alin.(2) al art.27 al <i>Legii privind protejarea patrimoniului cultural național mobil</i> , considerăm că urmează a fi rectificat, deoarece din conținutul acestuia nu este clar care instanță de judecată urmează a fi sesizată în vederea dispunerii transmiterii bunului cultural, or, aceasta procedura excedă cât atribuțiile organului de urmărire penală atât și a judecătorului (inclusiv de instrucție) în cadrul procesului penal, cadrul Codului de procedură penală, situație similară și pentru art.28 alin.(3) al proiectului. Este de menționat că, atât Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală cât și Codul de procedură penală nu prevăd o astfel de procedura: transmiterea cererii în vederea conservării bunului.	Se acceptă parțial. Prevederile au fost ajustate la rigorile procesuale ale Codului de procedură penală și Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. La alin. (1) al art. 27 sintagma „ <i>cu concursul</i> ” se substituie cu sintagma „ <i>cu sprijinul</i> ”. Alin. (2) al art.27 se expune într-o nouă redacție: „(2) <i>Organul de urmărire penală, în condițiile Codului de procedură penală, solicită instanței să dispună punerea sub sechestru a bunului cultural respectiv.</i> ” Alin. (3) al art.28 se expune într-o nouă redacție: „(3) <i>Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit, Ministerul Justiției sau după caz Procuratura Generală, cu sprijinul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, în condițiile Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente, în condițiile Codului de procedură</i>

Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.				<i>penală, solicită instanței să dispună punerea sub sechestru a bunului cultural respectiv.”</i>
		64.	În cazul în care totuși se insistă pe aceste modificări, se impune amendarea concomitentă și a Codului de procedură penală și Legea cu privire la asistență juridică internațională în materie penală.	Se acceptă parțial. Evidențiem că Legea 371/2006 prevede mecanismul de cooperare la art. 1 alin. (3) lit. d) comisiile rogatorii. Suplimentar, art. 25 alin. (1) al aceleiași legi stabilește că obiectivele cererii de comisie rogatorie sînt în special: a) localizarea și identificarea persoanelor și obiectelor; audierea învinuitului sau a inculpatului, ascultarea părții vătămate, a celorlalte părți, a martorilor și experților, confruntarea; percheziția, ridicarea de obiecte sau documente, sechestrul și confiscarea specială; cercetarea la fața locului și reconstituirea; expertizele, constatarea tehnico-științifică și constatarea medico-legală; transmiterea de informații necesare într-un anumit proces; interceptările și înregistrările audio și video, examinarea documentelor de arhivă și a fișierelor specializate, alte acte de procedură similare. Totodată, Codul de procedură penală, la Titlul V Măsurile procesuale de constrângere, Capitolul III Alte măsuri procesuale de constrângere, conține prevederile necesare pentru securizarea

				bunurilor culturale mobile, aflate în situațiile descrise în proiectul de lege.
Avizare și consultare publică repetată				
	Procuratura Generală (nr. 4-1d/24-397 din 15 octombrie 2024)	65.	Procuratura Generală a examinat repetat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/MC/2023) remis spre avizare, potrivit căruia se propune operarea modificărilor în scopul soluționării vidului legislativ național și ajustării cadrului normativ în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil la prevederile legislației UE. Verificând și apreciind conținutul proiectului, susținem aprobarea proiectului, cu unele excepții.	Menționăm că amendamentele la Legea 280/2011 reprezintă o transpunere parțială a Directivei 2014/60/UE privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru, fiind o acțiune planificată și realizată în concordanță cu Planul de Acțiuni a Guvernului.
		66.	Ab initio, evocăm faptul că, potrivit prevederilor art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Codul de procedură penală astfel, proiectul de Lege prezentat pentru avizare nu rezonează cu principiile legislației procesual penale.	Se acceptă parțial. Având în vedere această transpunere este parțială, autorii proiectului au urmărit scopul introducerii în cadrul legal național a mecanismului de restituire a bunurilor culturale mobile, fără a aduce atingere cadrului normativ conex. Or, la această etapă, nu este posibilă transpunerea deplină a directivei. În acest sens, mecanismul de realizare a restituirii bunurilor culturale mobile se va realiza în cadrul legal existent, fără a necesita o ajustare amplă. Or, aceasta va avea loc odată cu obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară membră UE. Doar în condițiile obținerii acestui statut, Republica Moldova va beneficia de acces deplin la instrumentele necesare (exemplu acces la bazele de date relevante UE pentru SEBCM). Totodată, evidențiem că prevederile proiectului au fost revizuite astfel încât să fie în concordanță cu normele

				procesual civile, precum și principiile legislației procesual penale.
		67.	Cu referire la pct. 8 din Proiectul de Lege care se referă la art. art. 27, 28, 30 și 31 a Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, menționăm faptul că, potrivit prevederilor art. 248 alin. (5) din Codul penal, introducerea sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a valorilor culturale constituie infracțiune iar potrivit prevederilor art. 158 din Codul de procedură penală, corpuri delictive sunt recunoscute obiectele în cazul în care există temeiuri de a presupune că ele au servit la săvârșirea infracțiunii, au păstrat asupra lor urmele acțiunilor criminale sau au constituit obiectivul acestor acțiuni, precum și bani sau alte valori ori obiecte și documente care pot servi ca mijloace pentru descoperirea infracțiunii, constatarea circumstanțelor, identificarea persoanelor vinovate sau pentru respingerea învinuirii ori atenuarea răspunderii penale. În aceeași ordine de idei comunicăm că, în concordanță cu prevederile art. 161 și 162 din Codul de procedură penală hotărârea cu privire la corpurilor delictive, poate fi adoptată până la soluționarea cauzei penale sau la etapa soluționării fondului cauzei penale, or, restituirea bunurilor culturale nu intră în categoria bunurilor care pot fi restituite proprietarului până la soluționarea fondului cauzei penale.	Se acceptă. Art. 27 a fost revizuit conform recomandării. Astfel, acesta va avea următorul cuprins: (1) Dacă în cadrul unei urmăriri penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul Republicii Moldova, a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, organul de urmărire penală, cu concursul Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, notifică statul interesat, în condițiile Codului de procedură penală și Legii 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. (2) Restituirea bunului cultural mobil se soluționează în cadrul procesului penal în condițiile Codului de procedură penală. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 30 și 31 la care se face referire în recomandare au devenit art. 28² și 28³.
		68.	Într-o altă ordine de idei, privitor la art. 28 din proiectul de Lege comunicăm că, competența teritorială a Curților de Apel este reglementată în art. 35 alin. (2) din Legea nr. 514/1995 cu privire la organizarea judecătorească iar judecătoriile din circumscripțiile Curților de Apel este prevăzută în Anexa nr. 3 la Legea prenotată, or, stabilirea competenței de examinare a cererilor de restituire a bunurilor culturale mobile scoase.	Se acceptă. Prevederile art. 30 alin. (1) a fost revizuită. Astfel, este prevăzut că acțiunea în restituire a bunului cultural mobil care a fost scos ilegal de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este introdusă de statul solicitant împotriva posesorului sau

			Privitor la art.30 alin. (1) al proiectului de Lege considerăm oportun revizuirea acestuia, deoarece nu este clar cum se va desfășura procedura de depunere de către un stat solicitant a unei cereri de restituire a bunului cultural mobil direct la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, procedura propusă de autor prin care statul solicitant poate depune direct o cerere la Curtea de Apel Chișinău privind restituirea bunului cultural mobil iar Curtea de Apel Chișinău hotărăște restituirea bunului dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul acțiunii de restituire este un bun cultural mobil și că scoaterea de pe teritoriul statului membru al UE are caracter ilegal, nu rezonază cu principiile legislației procesual penale, în special cu Capitolul IX, Secțiunea 1, Titlul III din Partea specială a Codului de procedură penală.	deținătorului bunului cultural mobil, în condițiile Codului de procedură civilă. Art. 31 alin. (1) a fost revizuit. Astfel, este prevăzut că acțiunea privind restituirea bunului dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun cultural mobil și că scoaterea de pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene are caracter ilegal, în sensul și condițiile art. 2 al prezentei legi se depune în condițiile Codului de procedură civilă. Alineatul (3) al aceluiași articol se expune într-o nouă redacție: Hotărârea instanței de judecată prin care se dispune restituirea bunului cultural mobil și acordarea despăgubirilor prevăzute la alin. (2) poate fi contestată conform Codului de procedură civilă. Alineatul 4 al aceluiași articol se exclude. Prin revizuirea proiectului, menționată supra, se asigură concordanța atât cu legislația ce vizează organizarea judecătorească, cât și legislația procesual penală. Precizare În urma consumării procesului de avizare și consultare publică art. 30 și 31 la care se face referire în recomandare au devenit art. 28² și 28³.
Notificări				
	Ministerul Afacerilor Externe	70.	Ministerul Afacerilor Externe a examinat repetat proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat (număr unic 861/MC/2023) și constată faptul că propunerile expuse de către MAE prin avizul nr.	-

	(nr. DI/3/041.1-9156 din 02 septembrie 2024)		DI/3/041.1-12026 din 18 octombrie 2023 au fost acceptate de către autor. În context, MAE comunică lipsa de propuneri sau obiecții suplimentare.	
	Ministerul Apărării (nr. 11/1171 din 16 august 2024)	71.	Ministerul Apărării a examinat proiectul legii cu privire la modificarea Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național și comunică lipsa de obiecții și propuneri.	-
	Ministerul Finanțelor (nr.07/1-03/91/1326 din 19 august 2024)	72.	Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Culturii, nr.04/2-0912470 din 8 august 2024, a examinat repetat proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/N,ICI2023) și comunică susținerea acestuia, întrucât obiecțiile expuse în demersul nr.07/1-03/114/1581 din 27 octombrie 2023 au fost luate în considerare.	-
	Ministerul Afacerilor Interne (38/4010 din 10 octombrie 2024)	73.	Ministerul Afacerilor Interne a examinat în mod repetat proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil și expune lipsă de obiecții și propuneri referitoare la proiect, întrucât propunerile înaintate în cadrul primei avizări au fost incluse în proiect.	-
	Procuratura Generală (nr. 2-2d/24- din 13 decembrie 2024)	74.	Procuratura Generală a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/MC/2023). Analizând conținutul proiectului, în limita domeniului de competență a Procuraturii, apreciem pozitiv ajustarea lui conform propunerilor din cadrul ședinței interinstituționale și respectiv, pe cale de consecință, comunicăm despre lipsa de obiecții și susținerea proiectului.	-
Expertizare				
	Centrul de Armonizare a Legislației	75.	Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege pentru modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita	-

	(nr. 31/02-69-11561 din 16 octombrie 2024)		competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.	
	Centrul Național Anticorupție (nr. ELO25/10305 din 27 ianuarie 2025)	76.	Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017 Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop completarea și ajustarea cadrului legislativ național în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural național mobil, alinierea la cerințele prevăzute de legislația UE și încurajarea cooperării dintre Republica Moldova și statele membre UE în vederea recuperării și restituirii patrimoniului cultural mobil de importanță europeană. Proiectul asigură o coerență a modificărilor cadrului legislativ privind circulația bunurilor culturale mobile promovate de către Ministerul Culturii. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de fundamentare a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.	-

			Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandării expuse la compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	
	Ministerul Justiției (nr. 04/1-7843 din 22 august 2024)	77.	Urmare examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (număr unic 861/MC/2023), comunicăm că, majoritatea observațiilor înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-9298 din 23.10.2023, au fost luate în considerare.	Menționăm că nr. 04/1-7843 din 22 august 2024 al Ministerului Justiției conține atât concluzia expertizei juridice, cât și unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ, asupra cărora autorii proiectului s-au expus la pct. 23-61 din sinteză. Propunerile de îmbunătățire au fost acceptate în totalitate.